መጽሀፍ III

የሕፃናት መብቶች

የላቂ ጥቅሞች ምዘና ማለት ምንድን ነው?

እንኳን ደህና መጡ!

ይህ ታሪክ ልክ እንደ እናንተ ባሉ በአራት ወጣቶች ዙሪያ ያጠነጥናል።

ረዥም ጉዞ ካደረጉ በኋላ ወደ አውሮፓ በሰላም ደርሰዋል።
አንዳንዶቹ ወጣቶች ብቻቸውን የመጡ ሲሆን፣ አንዳንዶቹ ደግሞ ከቤተሰቦቻቸው ጋር መጥተዋል።
እነዚህ ወጣቶች ብዙ ጥያቄዎች አሏቸው — እና በሚኖሩበት ቦታ በሚሠሩ ሰዎች እርዳታ ያገኛሉ።

ይህ ታሪክ እርስዎንም ሊረዳዎ ይችላል!

ይህንን ይማራሉ፡

- የላቁ ጥቅሞች ምዘና ምን ማለት እንደሆነ
- ምን እንደሚጠብቁ
- ከባለሥልጣናት ጋር መተባበርና መሳተፍ ለምን አስፈላጊ እንደሆነ
- እርስዎን ሊረዳዎ የሚችል ማን እንደሆነ
- ስለ መብቶችዎ

ታሪኩን ማንበብ ይችላሉ፡

- ብቻውን
- ከጓደኛ ጋር
- እዚህ ከሚሰራ አንድ ሰው ጋር

ጊዜ ይውሰዱ። ማቆም እና በኋላ ወደ ታሪኩ መመለስ ችግር የለውም።

አንድ ነገር ለመረዳት አስቸጋሪ ከሆነ፣ እንዲያስረዱዎት ይጠይቁ።
ሞግዚትዎ፣ ማህበራዊ ሰራተኛዎ ወይም ጠበቃዎ ሊረዱዎት ይችላሉ።

በታሪኩ መጨረሻ ላይ የሚከተሉትን ያገኛሉ፦

- አካባቢያዊ መረጃ ያለበት ገጽ
- አዝናኝ ጥያቄዎች
- ለጥያቄዎች የሚሆን ቦታ እና ጠቃሚ የእውቂያ መረጃ

ብቻቸውን ለሚመጡ ከ18 ዓመት በታች ለሆኑ ሰዎች ሞግዚት ይመደባል። በአንዳንድ አገሮች ሞግዚቱ ተወካይ ተብሎም ይጠራል።

እንዲሁም፣ በአንዳንድ አገሮች ጥገኝነት መጠየቅ ደግሞ ዓለም አቀፍ ጥበቃ መጠየቅ ተብሎ ይጠራል።

በመጨረሻም፣ የሚቆዩበት የመቀበያ ተቋማት የሚያቀርቧቸው አገልግሎቶች በሙሉ ነጻ መሆናቸውን ይወቁ። አንድ የሥራ ባልደረባ ገንዘብ ከጠየቀዎት፣ የሚተማመኑበትን መኮንን ወይም ሞግዚትዎን ያነጋግሩ።

በታሪኩ ውስጥ ያሉ ገጸ-ባሕርያትን ይተዋወቁ

መሐመድ (Mohamed)

እድሜዬ 17 ዓመት ነው። አብዛኛውን ጊዜ ደስተኛ ነኝ። በተቻለኝ ጊዜ ሁሉ ጓደኞቼንና ቤተሰቦቼን መርዳት እወዳለሁ። ከጥቂት ሳምንታት በፊት ብቻዬን የመጣሁ ሲሆን አያቴን እየፈለግኩ ነው። ሥራ ለመጀመር ጉጉት አለኝ።

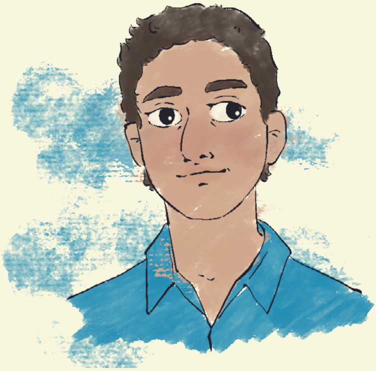

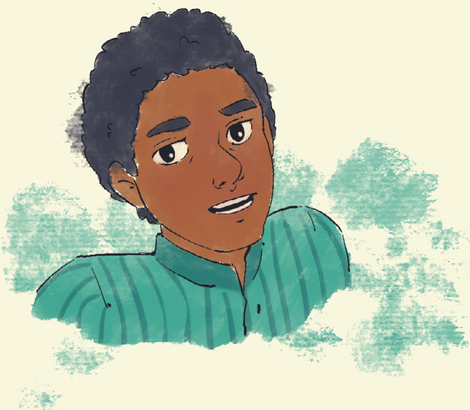

አህመድ (Ahmed)

እድሜዬ 15 ዓመት ነው። እናታችን ከሞተች ወዲህ እኔን ስትንከባከበኝ የነበረችው ትልቁ እህቴ ጃስሚን ጋር አብሬ መጥቻለሁ። ከጓደኞቼ ጋር መዝናናት እና አዲስ ጓደኞች ማፍራት እወዳለሁ። በተቻለኝ ፍጥነት ወደ ትምህርት ቤት መመለስ እፈልጋለሁ። በአሁኑ ጊዜ እዚህ ያለውን አካባቢያዊ ቋንቋ እየተማርኩ ነው።

ጃስሚን (Jasmine)

እድሜዬ 24 ዓመት ነው። በተቻለኝ መጠን የምንከባከበው ከወንድሜ አህመድ ጋር አብሬ መጥቻለሁ። በቅርቡ ነው የደረስነው እና ለተወሰነ ጊዜ አውሮፓ ውስጥ ከኖረው ከአጎታችን ጋር ለመቀላቀል እየሞከርን ነው። ስፖርቶችን እወዳለሁ እና እግር ኳስ በመጫወት በጣም ጎበዝ ነኝ።

አዳም (Adam)

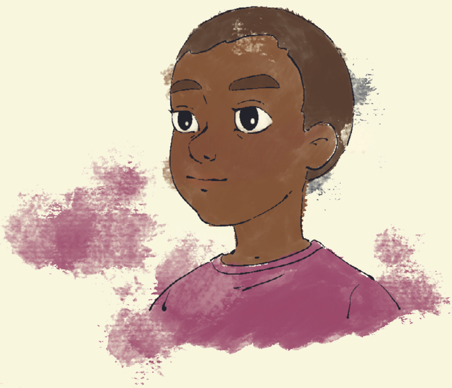

እድሜዬ 9 ዓመት ነው። እዚህ ያለሁት ብቻዬን ነው። ለጊዜው ላለመናገር ወስኛለሁ። እዚህ ከመድረሴ በፊት ብዙ መጥፎ ነገሮች አጋጥመውኛል። እንደገና ለመናገር ጊዜ ያስፈልገኛል። ግን ብልህ ነኝ እና ሁሉንም ነገር እረዳለሁ። በጣም ጥሩ አድማጭ ነኝ እና ትምህርት ቤት መሄድ እፈልጋለሁ። እስካሁን ያፈራኋቸውን አዳዲስ ጓደኞች በሙሉ እወዳለሁ።

ወይዘሮ ኢነስ (Ms Ines)

እኔ በዚህ የመቀበያ ማዕከል ውስጥ የምሰራ ሞግዚት ነኝ። ጥገኝነት የሚጠይቁትን ሁሉንም ህፃናትና ወጣቶች በተቻለኝ መጠን ለመርዳት እሞክራለሁ። ምግብ ማብሰል እወዳለሁ እና ሁሉም ሰው ሥራ ላይ ሲሆንና ንቁ ሲሆን ደስ ይለኛል። ስፖርት ሁላችንንም በአካልም ሆነ በአእምሮ ጤናማ ያደርገናል።

አቶ ፍሬድ (Mr Fred)

እኔ የሕግ አማካሪ ነኝ፣ ይህም የጠበቃ ዓይነት ነው። እዚህ ከብዙ ጥሩ ስልጠና ካገኙ ባልደረቦች ጋር አብሬ እሰራለሁ። ለሁሉም የጥገኝነት ጠያቂዎች በሕግ ጉዳዮች እና በጥገኝነት ማመልከቻቸው ላይ መረጃና ድጋፍ እሰጣለሁ። መልዕክት ያላቸው ባለቀለም ቲ-ሸርቶችን መልበስ እወዳለሁ።

ይህ ታሪክ ከመታተሙ በፊት አንብበው በጣም በሚያምር ሁኔታ እንዲጠናቀቅ የረዱትን ወጣት የጥገኝነት ጠያቂዎች በሙሉ ከልብ እናመሰግናለን።

የዋና ገጸ-ባሕርያትን ስሞች ለመምረጥም ረድተዋል።

እንዲሁም ከታዳጊዎቹ ጋር ውይይቶችን በመደገፍ የበኩላቸውን አስተዋፅዖ ላደረጉ በማልታ እና በኔዘርላንድስ ለሚገኙ ባለሥልጣናት ምስጋና ይገባል።

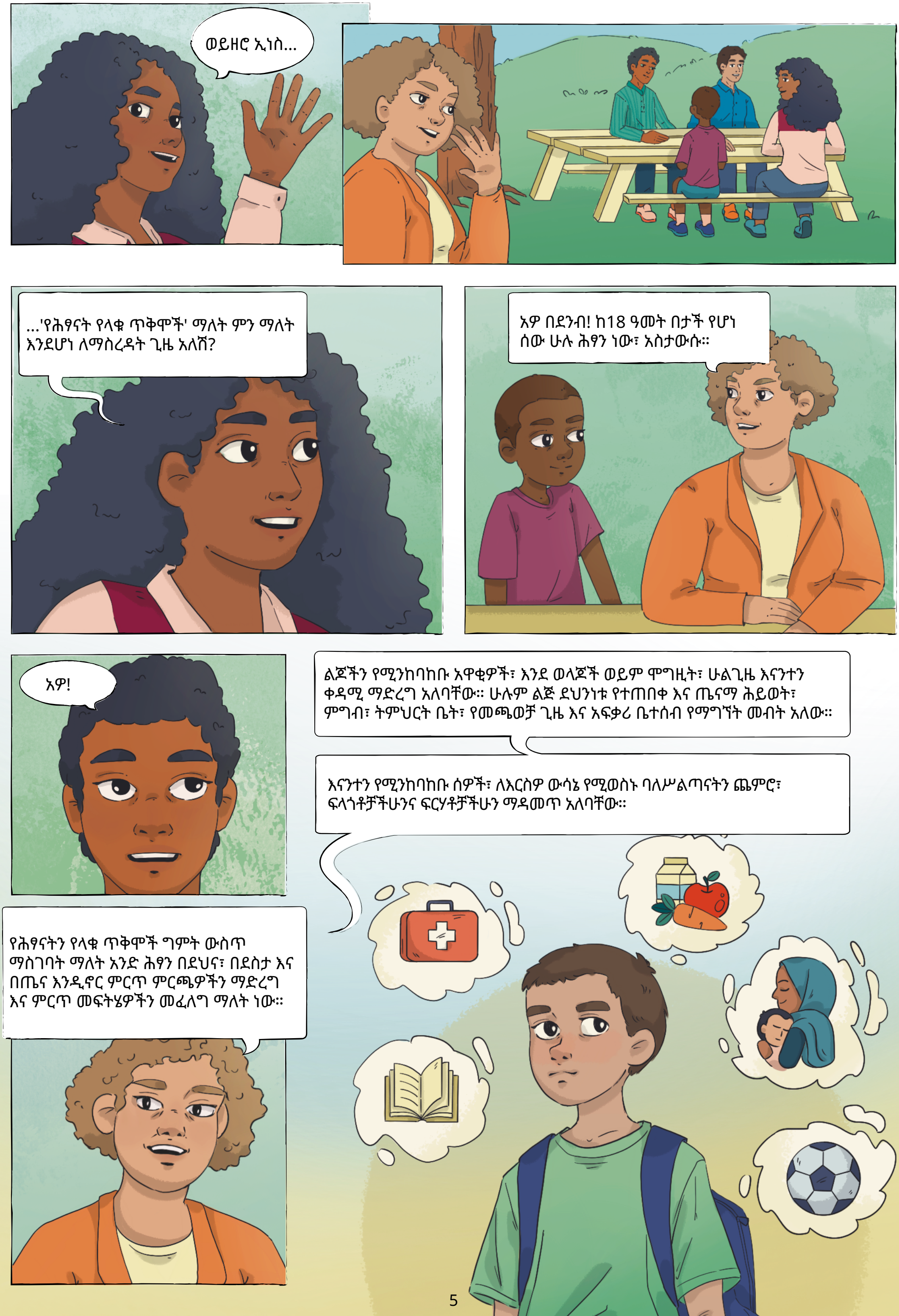
ወይዘሮ ኢነስ...
...'የሕፃናት የላቁ ጥቅሞች' ማለት ምን ማለት እንደሆነ ለማስረዳት ጊዜ አለሽ?
አዎ በደንብ! ከ18 ዓመት በታች የሆነ ሰው ሁሉ ሕፃን ነው፣ አስታውሱ።
አዎ!
ልጆችን የሚንከባከቡ አዋቂዎች፣ እንደ ወላጆች ወይም ሞግዚት፣ ሁልጊዜ እናንተን ቀዳሚ ማድረግ አለባቸው። ሁሉም ልጅ ደህንነቱ የተጠበቀ እና ጤናማ ሕይወት፣ ምግብ፣ ትምህርት ቤት፣ የመጫወቻ ጊዜ እና አፍቃሪ ቤተሰብ የማግኘት መብት አለው።
እናንተን የሚንከባከቡ ሰዎች፣ ለእርስዎ ውሳኔ የሚወስኑ ባለሥልጣናትን ጨምሮ፣ ፍላጎቶቻችሁንና ፍርሃቶቻችሁን ማዳመጥ አለባቸው።
የሕፃናትን የላቁ ጥቅሞች ግምት ውስጥ ማስገባት ማለት አንድ ሕፃን በደህና፣ በደስታ እና በጤና እንዲኖር ምርጥ ምርጫዎችን ማድረግ እና ምርጥ መፍትሄዎችን መፈለግ ማለት ነው።

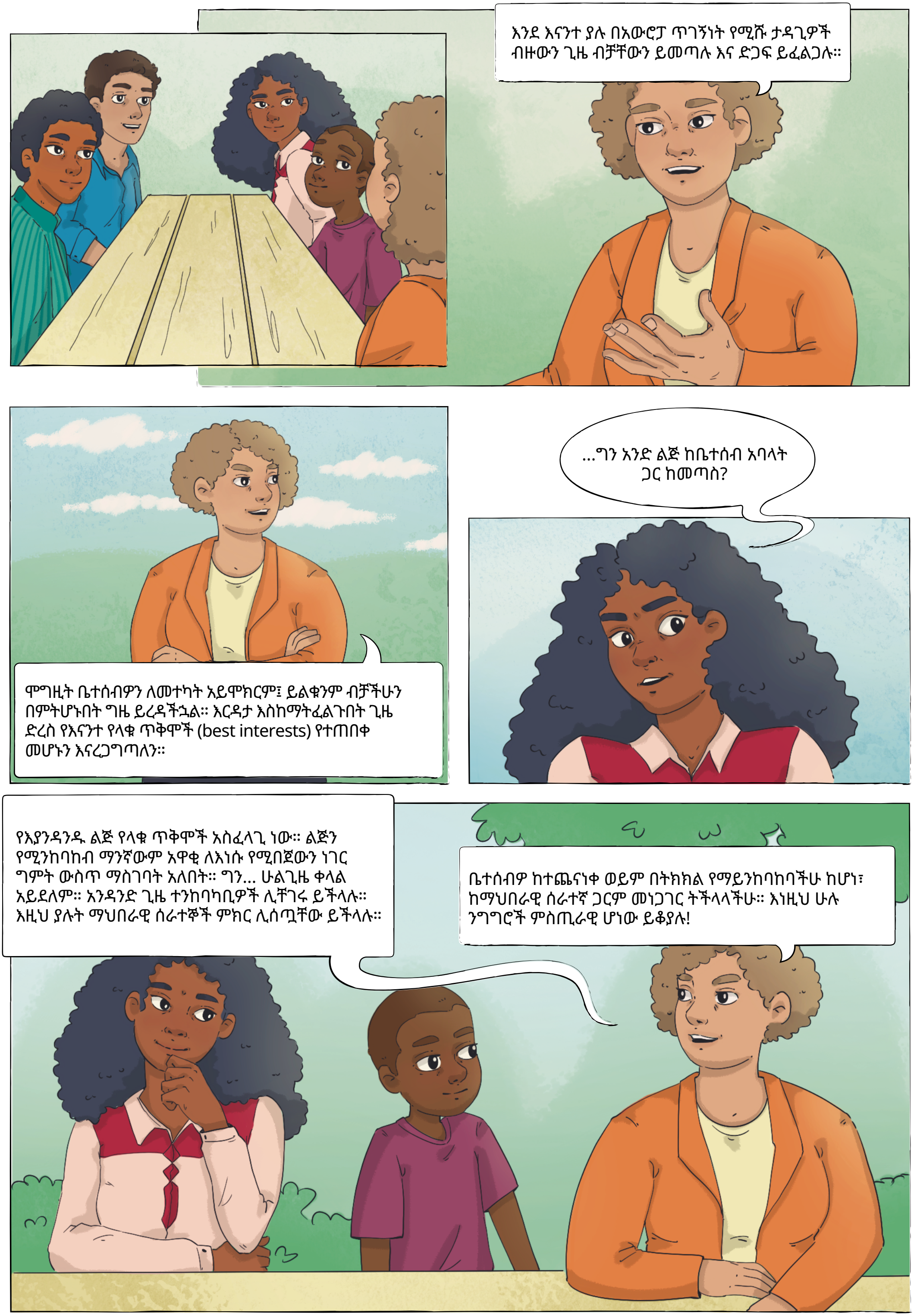
እንደ እናንተ ያሉ በአውሮፓ ጥገኝነት የሚሹ ታዳጊዎች ብዙውን ጊዜ ብቻቸውን ይመጣሉ እና ድጋፍ ይፈልጋሉ።
ሞግዚት ቤተሰብዎን ለመተካት አይሞክርም፤ ይልቁንም ብቻችሁን በምትሆኑበት ግዜ ይረዳችኋል። እርዳታ እስከማትፈልጉበት ጊዜ ድረስ የእናንተ የላቁ ጥቅሞች (best interests) የተጠበቀ መሆኑን እናረጋግጣለን።
...ግን አንድ ልጅ ከቤተሰብ አባላት ጋር ከመጣስ?
የእያንዳንዱ ልጅ የላቁ ጥቅሞች አስፈላጊ ነው። ልጅን የሚንከባከብ ማንኛውም አዋቂ ለእነሱ የሚበጀውን ነገር ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት። ግን... ሁልጊዜ ቀላል አይደለም። አንዳንድ ጊዜ ተንከባካቢዎች ሊቸገሩ ይችላሉ። እዚህ ያሉት ማህበራዊ ሰራተኞች ምክር ሊሰጧቸው ይችላሉ።
ቤተሰብዎ ከተጨናነቀ ወይም በትክክል የማይንከባከባችሁ ከሆነ፣ ከማህበራዊ ሰራተኛ ጋርም መነጋገር ትችላላችሁ። እነዚህ ሁሉ ንግግሮች ምስጢራዊ ሆነው ይቆያሉ!

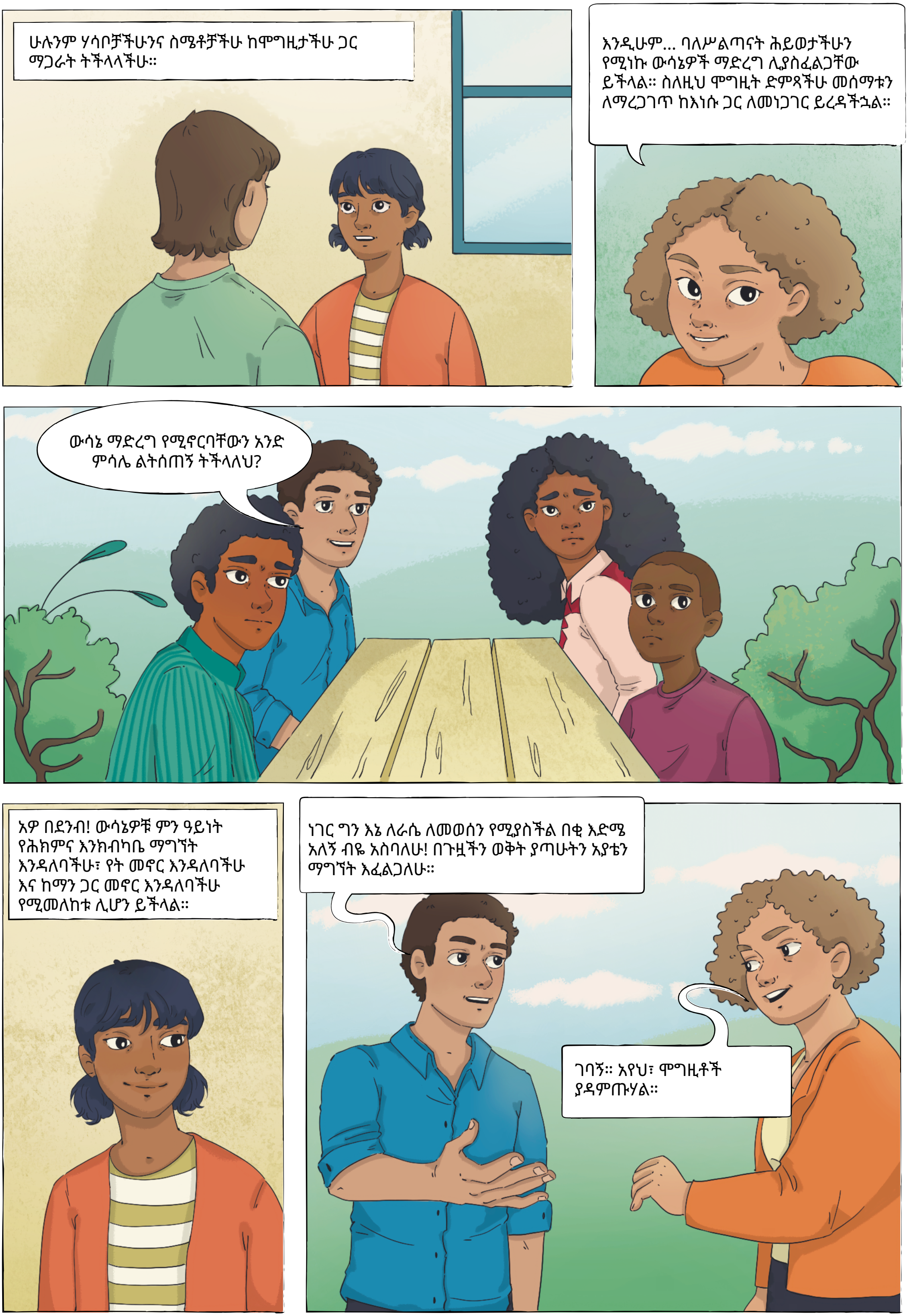
ሁሉንም ሃሳቦቻችሁንና ስሜቶቻችሁ ከሞግዚታችሁ ጋር ማጋራት ትችላላችሁ።
እንዲሁም… ባለሥልጣናት ሕይወታችሁን የሚነኩ ውሳኔዎች ማድረግ ሊያስፈልጋቸው ይችላል። ስለዚህ ሞግዚት ድምጻችሁ መሰማቱን ለማረጋገጥ ከእነሱ ጋር ለመነጋገር ይረዳችኋል።
ውሳኔ ማድረግ የሚኖርባቸውን አንድ ምሳሌ ልትሰጠኝ ትችላለህ?
አዎ በደንብ! ውሳኔዎቹ ምን ዓይነት የሕክምና እንክብካቤ ማግኘት እንዳለባችሁ፣ የት መኖር እንዳለባችሁ እና ከማን ጋር መኖር እንዳለባችሁ የሚመለከቱ ሊሆን ይችላል።
ነገር ግን እኔ ለራሴ ለመወሰን የሚያስችል በቂ እድሜ አለኝ ብዬ አስባለሁ! በጉዟችን ወቅት ያጣሁትን አያቴን ማግኘት እፈልጋለሁ።
ገባኝ። አየህ፣ ሞግዚቶች ያዳምጡሃል።

አስተያየታችሁን በቁም ነገር ይመለከቱታል እና ባለሥልጣናት የግል ሁኔታችሁን እንዲረዱ ይረዳሉ… እና የሚበጃችሁን ነገር እንዲወስኑ ያደርጋሉ።
በትክክል ይህንን የሚያደርጉት እንዴት ነው…?
የሰለጠኑ መኮንኖች ስለ ሁኔታችሁ የቻሉትን ያህል ለመማር ጥያቄዎችን ይጠይቋችኋል።
መልሶቻችሁ እነሱ ለእናንተ የሚበጀውን እንዲወስኑ ይረዳሉ። በአንተ ሁኔታ፣ አህመድ፣ ባለሥልጣናት በመጀመሪያ አያትህ…
… ጤናማና ጠንካራ ሆነው አንተን ለመንከባከብ እንደሚችሉ…
… በአስተማማኝ ቦታ እንደሚኖሩ…
… ምግብ፣ ልብስና ትምህርት ሊሰጡህ እንደሚችሉ…
… እና ከዚህ ቀደም በደንብ እንደተንከባከቡህ ያረጋግጣሉ።

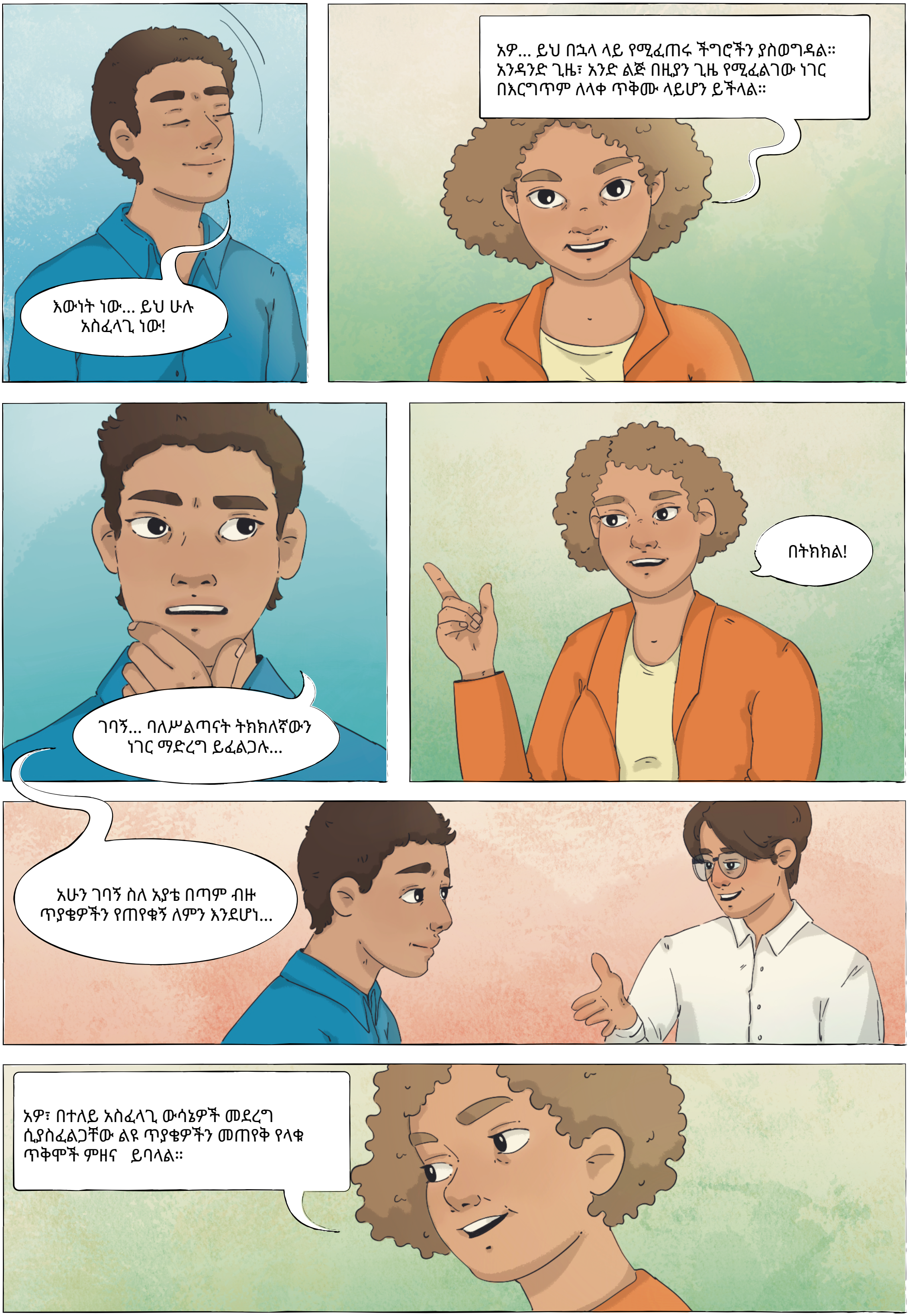
እውነት ነው... ይህ ሁሉ አስፈላጊ ነው!
አዎ... ይህ በኋላ ላይ የሚፈጠሩ ችግሮችን ያስወግዳል። አንዳንድ ጊዜ፣ አንድ ልጅ በዚያን ጊዜ የሚፈልገው ነገር በእርግጥም ለላቀ ጥቅሙ ላይሆን ይችላል።
ገባኝ... ባለሥልጣናት ትክክለኛውን ነገር ማድረግ ይፈልጋሉ...
በትክክል!
አሁን ገባኝ ስለ አያቴ በጣም ብዙ ጥያቄዎችን የጠየቁኝ ለምን እንደሆነ...
አዎ፣ በተለይ አስፈላጊ ውሳኔዎች መደረግ ሲያስፈልጋቸው ልዩ ጥያቄዎችን መጠየቅ የላቁ ጥቅሞች ምዘና ይባላል።

የቻሉትን ያህል ያካፍሉ።
ይህ ምዘና በተለያዩ ጊዜያት፣ ከአንድ በላይ በሆኑ ስብሰባዎች እና ለተለያዩ ምክንያቶች ሊካሄድ እንደሚችል አስታውስ። በአንተ ሁኔታ፣ ቤተሰብዎ ጋር ለመቀላቀል በተጨማሪም ቤተሰብ መቀላቀል ተብሎ በሚጠራው ስር ተብሎ ሊደረግ ይችላል...
...ይህም የተለያዩ የቤተሰብ አባላትን አንድ ላይ የማምጣት ሂደት ነው። ሌላ ምሳሌ ማሰብ ትችላለህ?
...አንድ ልጅ ደህንነቱ ባልተጠበቀ ቦታ ሲኖር ማለት ነው።
በትክክል!
'ደህንነቱ ያልተጠበቀ' ስትዪ ምን ማለትሽ ነው?
እንደ አለመታደል ሆኖ፣ ሁሉም ልጆች ደህና አይደሉም፣ በተለይም ብቻቸውን ሲመጡ።

አንዳንድ ሰዎች ደግ መስለው ሊቀርቡ እና ከዚያም መጥፎ ጠባይ ሊያሳዩ ወይም ብቸኝነትዎን ለመጠቀም ሊሞክሩ ይችላሉ።
አንዳንድ ጊዜ የቤተሰብ አባላትም ቢሆኑ መጥፎ አያያዝ ሊፈጽሙ ይችላሉ።
እነዚህን ነገሮች ለባለሥልጣናት ማካፈልዎ አስፈላጊ ነው፣ ስለዚህ ሊረዱዎት ይችላሉ።
ጥያቄዎችን የጠየቀኝ መኮንን በጣም ደግ ነበር...
አዎ፣ ብዙውን ጊዜ እነሱ ማህበራዊ ሰራተኞች ወይም የህፃናት ሳይኮሎጂስቶች ናቸው።
ይህ ሳቢ እና ጠቃሚ ነበር። በጣም አመሰግናለሁ!
አመሰግናለሁ! ጥያቄዎችን መጠየቅ ፈጽሞ አታቋሙ!

አስፈላጊ

በዚች ሀገር...

የምተኛበት አስተማማኝ ቦታ (መቀበያ ተብሎም ይጠራል) የሚያቀርበው ባለሥልጣን የሚከተለው ነው፡-

____

ስለሚከተሉት ጉዳዮች የበለጠ ማወቅ ከፈለግኩ፡-

- ማግኘት የምችላቸው አጠቃላይ ጥቅማጥቅሞች፣ እንደ ልብስ ወይም የንጽህና መጠበቂያ ዕቃዎች ያሉ፣ __________ የሚከተለውን ማግኘት ወይም መሄድ እችላለሁ፡- ______________________________
- ሕመም ሲሰማኝ ምን ማድረግ እንዳለብኝ፣ የሚከተለውን ማግኘት እችላለሁ፡- ______________________
  ____
  ____
- እንዴት ወደ ትምህርት ቤት መሄድ፣ ክህሎት ወይም የአካባቢውን ቋንቋ መማር እንደምችል፣ የሚከተለውን ማግኘት እችላለሁ፡-
  ____
  ____

የጥገኝነት ማመልከቻዬ ላይ የመሥራት ኃላፊነት ያለበት ባለሥልጣን የሚከተለው ነው፡- ______________________

____

የሞግዚቴ ስም፡ ____

____

ስለ የተሻለ ጥቅም ምዘና፣ መቼ እንደሚካሄድ እና ስለማጋራው መረጃ ምን እንደሚደረግ ለማወቅ ፍላጎት ካለኝ፣ ከሞግዚቴ ጋር መነጋገር ወይም የሚከተለውን መፈተሽ እችላለሁ፡-

____

____

____

አስፈላጊ

በዚች ሀገር...

በተጨማሪም፣ ስለ ጥገኝነት ሂደትና ተያያዥ ጉዳዮች የበለጠ ለማወቅ በነጻ የሕግ አማካሪ ማግኘት እችላለሁ። ለዚህም፣ የሚከተለውን ማግኘት እችላለሁ፦ ____

____

እዚህ የሚሰሩ ማንኛውም ሰዎች፣ እንደ መኮንኖች፣ የሕግ አማካሪዎች፣ ማህበራዊ ሰራተኞች ወይም ሞግዚቴ መጥፎ አድርገው ከያዙኝ፣ ቅሬታ ማቅረብ እችላለሁ እና የሚከተለውን ማግኘት እችላለሁ፦ ______________________________

____

____

የአደጋ ጊዜ ከሆነ፣ አምቡላንስን በ ______________________________
ወይም ፖሊስን በ ______________________________ ማግኘት እችላለሁ።

ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች፡ ____

____

____

____

____

አጭር ፈተና

ስለ የሕፃናት የላቁ ጥቅሞች ምዘና የተማርኩትን እውቀት እየፈተሽኩ ነው።

☑ ትክክለኛዎቹን መልሶች ምልክት ያድርጉባቸው።

1. የሕፃናትን የላቁ ጥቅሞች ግምት ውስጥ ማስገባት ማለት...
   - ○ a. ባለሥልጣናት ስሜቶቼን፣ ፍላጎቶቼን እና አስተያየቶቼን እንዲረዱኝ እኔንና ሞግዚቴን ያዳምጣሉ፤ ይህም ለእኔ የሚበጀውን ውሳኔ እንዲያደርጉ ይረዳቸዋል።
   - ○ b. ማንም አይሰማኝም።

2. በተወሰነ ሁኔታ ውስጥ ስለ ፍላጎቶቼና ለእኔ ስለሚበጀው ነገር ለመማር፣ ባለሥልጣናት በላቁ ጥቅሞች ምዘና ወቅት ጥያቄዎችን ይጠይቁኛል።
   - ○ a. እውነት
   - ○ b. ሐሰት

3. ባለሥልጣናት የላቁ ጥቅሞች ምዘናውን ለምን ያደርጋሉ?
   - ○ a. ትልልቅ ውሳኔዎች መደረግ ሲያስፈልጋቸው፣ ለምሳሌ የት መኖር እንዳለብኝ እና ከማን ጋር መኖር እንዳለብኝ፣ ለእኔ ምርጡን መፍትሄ መፈለግ ማለት ነው።
   - ○ b. ምክንያቱም ማውራት ስለሚወዱ ነው።

4. የሕፃናት የላቁ ጥቅሞች የሚመለከተው ወላጆች ሳይኖሯቸው የመጡ ሕፃናትን ብቻ ነው።
   - ○ a. እውነት
   - ○ b. ሐሰት

5. የምኖርበት ቦታ የሚሰሩ መኮንኖች አዲስ ፍላጎቶች ካሉኝ ከእኔና ከሞግዚቴ ጋር በየጊዜው ያጣራሉ።
   - ○ a. እውነት
   - ○ b. ሐሰት

የጥያቄዎች መልሶች

ጥያቄ 1: a; ጥያቄ 2: a; ጥያቄ 3: a; ጥያቄ 4: b; ጥያቄ 5: a።

ማስታወሻዎች

ማስታወሻዎች

AMHARIC

ይህ ቡክሌት ለመረጃ አገልግሎት ብቻ የሚውል ነው። በራሱ መብቶችን ወይም ግዴታዎችን አይፈጥርም። የአውሮፓ ኅብረት የጥገኝነት ኤጀንሲ (EUAA) የዚህን ጽሑፍ ዋና ክፍል አቅርቧል፣ እና የዚህ ቡክሌት ቅጂ ማውጣትና ማሻሻያ ማድረግ የተፈቀደው ለአውሮፓ ህብረት አባል ሀገራት ብቻ ነው። የአውሮፓ ህብረት የጥገኝነት ኤጀንሲ (EUAA) በአውሮፓ ህብረት አባል ሀገራት ወይም በሌላ ማንኛውም ኃላፊነት ባለው ሶስተኛ ወገን በዚህ ቡክሌት ውስጥ የተካተተው መረጃ ትክክለኛነት፣ ይዘት፣ ሙሉነት፣ ሕጋዊነት ወይም አስተማማኝነት ላይ ምንም ዓይነት ኃላፊነት ወይም ተጠያቂነት አይቀበልም። ይህ ቡክሌት ሊውልበት ስለሚችል ጥቅም የአውሮፓ ህብረት የጥገኝነት ድርጅትም (EUAA) ሆነ ማናቸውም በEUAA ስም የሚሰራ ማናቸውም ሰው ኃላፊነት አይወስድም።

© የአውሮፓ ህብረት የጥገኝነት ድርጅት (European Union Agency for Asylum)፣ 2025